

UCHWAŁA NR XLI/420/2022
RADY GMINY PSARY

z dnia 31 marca 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Psary na 2022r.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2022r. poz. 559 z późn. zm.) oraz w związku z art. 4¹ ust. 1,2,3, art. 9³ ust. 4 oraz art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2021r. poz. 1119 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 1-2b ustawy o przeciwdziałaniu narkomani z dnia 29 lipca 2005r. (Dz. U. z 2020r. poz. 2050 z późn. zm.)

RADA GMINY PSARY

UCHWAŁA

§ 1. Przyjęcie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Psary na 2022r. stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Psary.

§ 3. Traci moc Uchwała XXXVIII/393/2021 z dnia 16 grudnia 2021r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Psary na 2022r.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Psary

Jacenty Kubica

Załącznik do uchwały Nr XLI/420/2022
Rady Gminy Psary
z dnia 31 marca 2022 r.

**„Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
w Gminie Psary na 2022 rok”**

Psary, marzec 2022r.

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	3
2. Podstawy prawne Programu.....	7
3. Diagnoza stanu problemów alkoholowych w Gminie Psary.....	7
4. Adresaci Programu.....	12
5. Realizatorzy Programu i zasoby instytucjonalne Gminy Psary.....	12
6. Cel główny Programu.....	12
7. Cele szczegółowe Programu.....	13
8. Źródła finansowania Programu.....	17
9. Budżet Programu.....	18
10. Monitoring i ewaluacja.....	18
11. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	18

1. Wprowadzenie.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest programem uchwalanym przez Radę Gminy. Zgodnie z obowiązującą ustawą Gminny Program można sporządzać na okres nie dłuższy niż 4 lata.

Ten Program jest Programem na 2022r. Celem Programu jest tworzenie spójnych działań profilaktycznych zapobiegających uzależnieniom od alkoholu i narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych. W ramach nowelizacji dodatkowo w art. 4¹ ust. 1 pkt 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi rozszerzono działalność profilaktyczną i edukacyjną prowadzoną w gminnych programach o obszar uzależnień behawioralnych.

Z dniem 1 stycznia 2022r. na mocy ustawy z dnia 17 grudnia 2021r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw, Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii i Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zostały przekształcone w Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Zgodnie z Ustawą, Centrum będzie prowadzić działalność w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. Nowa instytucja w sposób kompleksowy zajmuje się przeciwdziałaniem problemowemu używaniu substancji psychoaktywnych i uzależnieniom behawioralnym. Dzięki temu posiada możliwość ugruntowania pozycji problematyki uzależnień w obszarze zdrowia publicznego i w polityce społecznej jako całości oraz kontynuowania ważnych zadań prowadzonych dotychczas przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Krajowe Biuro do spraw Przeciwdziałania Narkomanii. Połączenie obu podmiotów ich potencjału merytorycznego i organizacyjnego umożliwi wzrost możliwości niesienia pomocy osobom z problemami wynikającymi z różnego rodzaju uzależnień oraz ich bliskim.

W związku z powyższym do zadań gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii należy również prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej związanej z uzależnieniami behawioralnymi. Upowszechnianie wiedzy dotyczącej uzależnień behawioralnych, w tym wydawania/dystrybuowania materiałów informacyjno – edukacyjnych oraz prowadzenie kampanii społecznych. Jest to jedno z zadań wskazanych do realizacji przez m in. jednostki samorządu terytorialnego w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

Realizacja tych zadań oparta jest również na nowym brzmieniu jednego z zadań gminnych programów, a mianowicie art. 4¹ ust.1 pkt 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, który mówi o prowadzeniu profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym.

Uzależnienia behawioralne to formy zaburzeń związane z niekontrolowanym wykonywaniem czynności, a nie z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych. Do nich zaliczamy: hazard, internet, gry komputerowe, jedzenioholizm, ortoreksja, zakupoholizm, fonoholizm, tanoreksję, bigoreksję. Wśród uzależnień behawioralnych na szczególną uwagę zwraca hazard. Z badań przeprowadzonych w 2019r. wynika, że osoby grające na pieniądze stanowili 37,1% populacji osób w wieku powyżej 15 roku życia. Porównując wynik poprzedniego badania uzyskanego w 2015r. odsetek ten wzrósł o 2,9 punktu procentowego. Polacy najczęściej grają w gry Totalizatora Sportowego (27,4%) oraz zdraпки (16,3%), następne są loterie lub konkursy sms-owe (6,3%). W grupie młodzieży szkolnej w gry hazardowe chociaż raz grało 18,2% badanych piętnasto - szesnastolatków oraz 21,4% siedemnasto – osiemnastolatków. W badaniu ESPAD zawarto też pytania korzystania z mediów społecznościowych, takich jak Twitter, Facebook czy Skype oraz graniu w gry na urządzeniach elektronicznych (komputer, smartfon, konsola, gry video). Analiza typowego dnia nauki szkolnej grupy 15-16 lat, korzysta z mediów społecznościowych 2-3 godziny dziennie (30,1%), mniej osób poświęca na tą aktywność ok. 4-5 godzin (20,2%). W przypadku soboty czy niedzieli dominują dwie podgrupy badanych, z których jedna korzysta 5- 6 godzin dziennie (26,4%) oraz korzystająca 2-3 godziny (24,6%). Czas spędzany w internecie nie jest wskaźnikiem świadczącym o uzależnieniu natomiast jest sygnałem ostrzegawczym wymagającym analizy i monitorowania ze strony rodziców.

Punktem wyjścia dla działań profilaktycznych zaadresowanych do dzieci i młodzieży zarówno w obszarze używania substancji psychoaktywnych jak i zagrożeń uzależnieniami behawioralnymi jest wiedza o czynnikach chroniących i o czynnikach ryzyka. Duża grupa tych czynników jest wspólna dla większości uzależnień behawioralnych (np. nałogowy hazard, sieciaholizm, zakupoholizm itd. oraz tradycyjnych zachowań ryzykownych (np. używanie substancji psychoaktywnych).

Na podstawie wielu badań za czynniki chroniące uznaje się:

- pozytywne relacje z istotnymi osobami z najbliższego otoczenia, w tym z rodzicami lub opiekunami oraz z rówieśnikami i innymi ważnymi osobami. Kontrola rodzicielska ale i zaangażowanie rodziców w życie dziecka, ciepło, silne więzi rodzinne, poczucie zaufania i wsparcie;
- cechy i wartości indywidualne młodego człowieka, pozytywny obraz człowieka, kompetencje psychospołeczne;
- zasoby pozarodzinne otoczenia społecznego i miejsca zamieszkania (zajęcia pozaszkolne, bezpieczne sąsiedztwo, dostęp do pomocy).

Do wspólnych czynników ryzyka należą:

- brak wsparcia ze strony rodziców i konflikty w rodzinie;
- silna potrzeba mocnych wrażeń;

- impulsywność i skłonność do ryzyka;
- niska samoocena
- deficyty w umiejętnościach radzenia sobie ze stresem.

Jednak nadal najbardziej rozpowszechnionym problemem dotyczącym uzależnień zarówno wśród dorosłych jak i wśród młodzieży jest alkohol.

Zadania nowego wspólnego gminnego programu określa ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i ustawa o wychowaniu przeciwdziałaniu narkomanii oraz Narodowy Program Zdrowia. Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zadania własne gminy obejmują:

- zwiększanie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Na podstawie art. 10 ust. 1. ustawy z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii zadania własne gminy obejmują:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem, wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontaktu socjalnego.

W dniu 30 marca 2021 r. Rada Ministrów przyjęła Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025. Celem strategicznym Programu jest zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie społecznych nierówności w zdrowiu. Jednym z celów operacyjnych Programu jest profilaktyka uzależnień. Obecnie stosowane poziomy profilaktyki są zbudowane z uwzględnieniem kryterium dotyczącego oceny indywidualnego ryzyka powstawania problemów zdrowotnych.

Pozwalają bardziej precyzyjnie określić granicę między profilaktyką i promocją zdrowia, a także między profilaktyką i leczeniem uzależnień oraz innych zaburzeń związane z nadużywaniem alkoholu.

Istnieją trzy poziomy profilaktyki: uniwersalna, selektywna i wskazująca. Profilaktyka uniwersalna to działania profilaktyczne adresowane do całych grup (populacji), bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. Ich celem jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów w danej populacji i wzmacnianie czynników wspierających prawidłowy rozwój. Działania z obszaru profilaktyki uniwersalnej są realizowane na przykład w populacji dzieci i młodzieży, młodych dorosłych, w populacji rodziców posiadających dzieci w wieku szkolnym. Przykładem są programy opóźniania inicjacji alkoholowej lub nikotynowej, adresowane do całej populacji dzieci wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi.

Profilaktyka selektywna ukierunkowana jest na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka. Są to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyka wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych. Działania z tego poziomu profilaktyki są podejmowane ze względu na sam fakt przynależności do takiej grupy czyli np. bycie dzieckiem osoby uzależnionej od alkoholu, a nie ze względu na występowanie zaburzeń lub problemów psychicznych u takich dzieci. Profilaktyka selektywna jest więc przede wszystkim działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym.

Profilaktyka wskazująca ukierunkowana jest na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka, demonstrujące wczesne symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych bądź problemów

wynikających z uzależnień behawioralnych, ale jeszcze niespełniających kryteriów diagnostycznych uzależnienia, a także wskazujące na symptomy innych zaburzeń zachowania lub problemów psychicznych.

2. Podstawy prawne Programu.

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2021r. poz. 1119 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2020 roku poz. 2050 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 17 grudnia 2021r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (tekst jednolity Dz. U. z 2021r. Poz. 2469 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2020 roku poz. 218, 956 z późn. zm.),
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2021 roku poz. 794, 803, 1981 z późn. zm.)
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (tekst jednolity Dz. U. z 2021 roku poz. 642)
6. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity Dz. U. z 2020 roku poz. 1057 z późn. zm.)

3. Diagnoza stanu problemów alkoholowych w Gminie Psary.

Gminę Psary zamieszkuje ogółem (stan na 31.12.2021r.) - 11 916 osób

kobiet - 6251

mężczyzn – 5 665

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy (dane statystyczne na dzień 31.12.2021r. zarejestrowanych jest 205 osób bezrobotnych: w tym 93 kobiety i 112 mężczyzn.

Z pomocy społecznej tut. Ośrodka Pomocy Społecznej korzystali mieszkańcy Gminy Psary.

Pomoc społeczna została przyznana z następujących powodów:

Lp.	Powody przyznania pomocy	2019r.	2020r.
1.	Ubóstwo	81	65
2.	Bezrobocie	47	59
3.	Niepełnosprawność	94	58
4.	Przemoc w rodzinie	15	19
5.	Ochrona macierzyństwa	7	4
6.	Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	89	66

7.	Trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	0
8.	Alkoholizm	18	13
9.	Narkomania	0	0

Wartość sprzedanego w 2019 roku alkoholu na terenie Gminy Psary

do 4,5% alkoholu oraz na piwo	pow. 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa)	pow. 18% alkoholu	Razem
4 357 390,40	876 944,88	5 057 538,42	10 291 873,70

Wartość sprzedanego w 2020 roku alkoholu na terenie Gminy Psary

do 4,5% alkoholu oraz na piwo	pow. 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa)	pow. 18% alkoholu	Razem
4 781 043,33	1 026 195,37	5 859 805,18	11 667 043,88

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ze względu na powierzone jej zadania przez ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, odgrywa zasadniczą rolę w lokalnej polityce wobec alkoholu.

Do zadań Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy:

- inicjowanie działań w zakresie określonym w art 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- podejmowanie działań wynikających z art. 4¹ ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

1. Podejmuje czynności zmierzające do podjęcia leczenia odwykowego osób zgłoszonych do Komisji, a mianowicie:

a) przeprowadza rozmowy rozpoznawcze o sytuacji w rodzinie, w sprawach osób nadużywających alkoholu,

b) przyjmuje i prowadzi rejestr wniosków o leczenie odwykowe wpływające od członków rodzin osób nadużywających alkoholu, instytucji np. Prokuratury Rejonowej, Komisariatu Policji, Sądu Rejonowego, Ośrodka Pomocy Społecznej,

c) przeprowadza rozmowy motywacyjne z osobami zgłoszonymi do Komisji o podjęcie leczenia odwykowego,

d) monitoruje przebieg leczenia.

2. Podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu:

a) zlecanie przeprowadzenia badań przez zespół biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,

b) kierowanie wniosków do Sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego,

c) wnoszenie środków odwoławczych od orzeczeń sądów i instancji w sprawach o zobowiązanie do leczenia,

d) występowanie członków Komisji w charakterze strony przed Sądem w sprawach o leczenie odwykowe.

3. Kierowanie pism do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację małoletnich dzieci.

4. Inicjowanie działań w zakresie poradnictwa i interwencji w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

5. Przekazywanie stosownych informacji na temat uzależnień behawioralnych i motywowanie osób do podjęcia działań w celu uzyskania pomocy, które oprócz problemu uzależnienia od substancji psychoaktywnej mają problem np. z hazardem.

6. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami Rady Gminy Psary, zgodnie z art. 12 ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;

7. Opiniowanie wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży lub poza miejscem sprzedaży.

8. Zawiadamianie Prokuratury o przestępstwie znęcania się i Komisariatu Policji o zaistniałej przemocy w rodzinie.

9. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

10. Współpraca z instytucjami (Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komendą Powiatową Policji w Będzinie, Komisariatem Policji w Wojkowicach, Prokuraturą, Sądem Rejonowym w Będzinie) w sprawach osób zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Psarach.

11. Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi skierowanych do różnych grup zawodowych i społecznych, w tym szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych.

12. Prowadzenie działań kontrolnych (w tym: w formie działalności profilaktyczno – edukacyjnej prowadzonej w placówkach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych) i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży

alkoholu osobom poniżej 18 roku życia. Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

13. Organizowanie konferencji, kampanii i konkursów promujących trzeźwość i z zakresu wiedzy o uzależnieniach.

14. Udział członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w szkoleniach dotyczących profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

15. Wydawanie komunikatów i opinii zawierających stanowisko w sprawie profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

16. Rozpowszechnianie wiedzy z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii, uzależnień behawioralnych. (wydawanie ulotek, materiałów edukacyjnych, strona internetowa).

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Psarach od 01.01.2021r. do 31.12.2021r. przeprowadziła 55 rozmów z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi. W związku z sytuacją pandemii część posiedzeń odbywała się w sposób zdalny. Trzy osoby podjęły dobrowolnie leczenie odwykowe w zamkniętych ośrodkach leczenia odwykowego.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działa zgodnie z Ustawą o Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest podejmowanie działań mających na celu ochronę osób doznających przemocy w rodzinie realizując procedurę formularza „Niebieskiej Karty”. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, Oświaty, Ochrony Zdrowia oraz Kuratorów Sądowych. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Psary prowadził w 2020 roku 28 procedur związanych z Niebieskimi Kartami. Od dnia 01.01.2021 roku do dnia 31.12.2021 roku było założone 22 Niebieskie Karty. W ramach procedur wsparciem zostało objętych 65 osób w tym 25 kobiet, 27 mężczyzn i 13 dzieci.

Punkt Konsultacyjny

1. Cele działalności Punktu Konsultacyjnego:

- zwiększenie wiedzy mieszkańców Gminy Psary w zakresie szkodliwości spożywania napojów alkoholowych i innych środków psychoaktywnych oraz przyczyn i skutków stosowania przemocy w rodzinie;
- rozpowszechnianie wiedzy na temat uzależnień behawioralnych;
- prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnień behawioralnych;
- udzielanie osobom i rodzinom konsultacji w zakresie uzależnień od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;
- udzielanie porad psychologicznych
- udzielanie konsultacji w zakresie uzależnień behawioralnych;
- udzielanie pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu oraz osób współuzależnionych poprzez możliwość indywidualnego kontaktu z instruktorem ds. terapii uzależnień;

- prowadzenie Grup Wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

2. Punkt Konsultacyjny prowadzi działalność skierowaną do wszystkich mieszkańców Gminy Psary, a w szczególności do osób:

- będących w kryzysie;
- uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i narkotyków;
- doświadczających przemocy.
- posiadających uzależnienie behawioralne.

3. Do zadań Punktu Konsultacyjnego należy w szczególności:

- wstępna diagnoza i rozpoznanie sytuacji rodzinnej;
- udzielanie konsultacji i porad psychologicznych, socjalnych, porad z zakresu profilaktyki;
- informowanie i kierowanie do specjalistycznych placówek;
- inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej;
- prowadzenie w środowisku działań edukacyjnych i informacyjnych;
- udostępnianie materiałów edukacyjnych i informacyjnych;
- stałe aktualizowanie bazy danych o wszelkich formach pomocy;
- prowadzenie informacji telefonicznej;
- prowadzenie statystyki udzielanych porad i konsultacji.

4. Punkt Konsultacyjny nie prowadzi terapii ani innych długotrwałych działań skierowanych do mieszkańców.

Punkt posiada pomieszczenia na indywidualną pracę z klientem, umożliwiającą nieskrępowaną rozmowę. Zakres i wymiar pracy poszczególnych pracowników Punktu określa Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej, dostosowując do potrzeb Gminy. Pracownicy OPS Psary realizujący zadania w Punkcie Konsultacyjnym posiadają kwalifikacje z zakresu profilaktyki i terapii uzależnień, przeciwdziałania przemocy, pracy socjalnej, resocjalizacji, psychologii. W Punkcie Konsultacyjnym Ośrodka Pomocy Społecznej w Psarach działają Grupy Wsparcia dla osób uzależnionych i osób współuzależnionych od alkoholu. Na Grupę Wsparcia „Pierwszy Krok” regularnie uczęszcza 16 osób. Grupa ta prowadzona jest przez instruktora ds. uzależnień. Osoby uzależnione mają kontakt również telefoniczny z instruktorem. Grupa Wsparcia Kobiet dla osób współuzależnionych prowadzona jest przez psychologa. Uczęszcza na nią kilka kobiet z naszej gminy. Ponadto w Punkcie Konsultacyjnym odbywają się porady psychologiczne dla indywidualnych osób. Pierwszeństwo udziału w tych poradach mają osoby z problemami uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz członkowie ich rodzin. Od 01.01.2021r. do 31.12.2021r. z porad psychologa skorzystało 15 osób. Poradnictwo psychologiczne i porady instruktora do spraw uzależnień odbywały się w sposób stacjonarny oraz zdalny ze względu na COVID-19.

4. Adresaci Programu.

Program skierowany jest do wszystkich osób zamieszkujących na terenie Gminy Psary, a w szczególności do:

- a) dzieci, młodzieży i ich rodzin,
- b) dzieci i młodzieży z placówek oświatowych,
- c) osób pijących alkohol w sposób szkodliwy i ryzykowany oraz ich rodzin,
- d) osób uzależnionych i współuzależnionych,
- e) osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- f) społeczności lokalnej.

5. Realizatorzy Programu i zasoby instytucjonalne Gminy Psary.

Gminny Program Rozwiązywania Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Psary będzie realizowany za pośrednictwem Ośrodka Pomocy Społecznej w Psarach – Punkt Konsultacyjny.

Zasoby instytucjonalne Gminy Psary tworzą:

Urząd Gminy Psary

Ośrodek Pomocy Społecznej

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,

Zespoły Szkolno – Przedszkolne, Szkoły Podstawowe, Żłobek

Ośrodki Zdrowia,

Biblioteki Publiczne,

Gminne Ośrodki Kultury,

Centrum Usług Społecznych,

Ochotnicze Straże Pożarne,

Kluby Sportowe,

Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych im. Dominika Savio w Sarnowie

Komisariat Policji w Wojkowicach.

6. Cel główny Programu.

Celem głównym Programu jest ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych, w tym szczególnie szkód zdrowotnych i mogących powstać dysfunkcji życia rodzinnego, wynikających z nadmiernego spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska używania narkotyków, jak również podejmowania innych ryzykownych zachowań przez dzieci, młodzież

i dorosłych mieszkańców Gminy Psary. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjno – edukacyjnej w zakresie uzależnień behawioralnych.

7. Cele szczegółowe Programu.

Cel szczegółowy 1

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania wczesnej inicjacji alkoholowej oraz narkomanii dla dzieci i młodzieży oraz organizacja warsztatów profilaktycznych dla nauczycieli, rodziców, opiekunów w zakresie szkodliwości spożywania alkoholu, substancji psychoaktywnych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie, rozpowszechnianie wiedzy oraz szkolenia, wykłady w zakresie uzależnień behawioralnych.

Zadanie 1

Realizacja programów profilaktycznych dla uczniów Szkół Podstawowych z terenu Gminy Psary na podstawie rekomendacji Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Wskaźniki:

- liczba realizowanych programów profilaktycznych,
- liczba uczniów biorących udział w programach.

Zadanie 2

Realizacja warsztatów szkoleniowych dla nauczycieli oraz rodziców, opiekunów prawnych zgodnie z rekomendacjami KCPU.

Wskaźniki:

- liczba zrealizowanych warsztatów szkoleniowych,
- liczba osób biorących w nim udział.

Zadanie 3

Realizowanie zajęć profilaktycznych, edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych w zakresie „bezpieczeństwa na drodze”.

Wskaźniki:

- liczba programów skierowanych do dzieci i młodzieży,
- liczba instytucji, organizacji zaangażowanych w realizację programów:

liczba osób biorących udział.

Zadanie 4

Realizowanie programów profilaktycznych dotyczących działań o charakterze sportowym, edukacyjnym, zapobiegających kontaktom ze substancjami psychoaktywnymi, kształtujących postawy prozdrowotne oraz sprzyjających aktywnemu spędzaniu czasu wolnego.

Wskaźniki:

- zajęcia rekreacyjno-sportowe,
- ilość osób biorących w nim udział.

Zadanie 5

Realizowanie działalności szkoleniowej, informacyjnej, edukacyjnej w zakresie uzależnień behawioralnych dla dzieci, młodzieży, rodziców, opiekunów, nauczycieli.

Wskaźniki:

- liczba osób biorących w programie
- liczba rozpowszechnionych materiałów w postaci ulotek, broszur itp.

Cel szczegółowy 2

Większa skuteczność działań prowadzonych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadanie 1

Redukowanie aktualnie występujących problemów alkoholowych, narkotykowych poprzez udzielanie pomocy osobom pijącym szkodliwie, uzależnionym od alkoholu i środków psychoaktywnych oraz osobom, którym grozi uzależnienie.

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych rozmów motywacyjnych
- liczba osób, które samodzielnie podjęły leczenie, terapię.

Zadanie 2

Informowanie i motywowanie do podjęcia działań osób, które oprócz uzależnienia od alkoholu lub innej substancji psychoaktywnej posiadają problem z uzależnieniem behawioralnym.

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych rozmów motywacyjno-informacyjnych
- liczba osób, która skorzystała ze wskazanej pomocy.

Zadanie 3

Przyjmowanie wniosków o objęcie leczeniem odwykowym wobec osób uzależnionych od alkoholu, które powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylających się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodzin, systematycznie zakłócających spokój lub porządek publiczny.

Wskaźniki

- liczba wezwanych osób,
- liczba przeprowadzonych rozmów motywacyjnych,
- liczba przeprowadzonych rozmów z osobami współuzależnionymi,
- liczba osób, które dobrowolnie podjęło leczenie,
- liczba przekazanych wniosków do Sądu o objęcie leczeniem odwykowym.

Zadanie 4

Realizacja szkoleń dla Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz osób zajmujących się prowadzeniem profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej w zakresie

rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz uzależnień behawioralnych.

Wskaźniki:

- liczba i rodzaj szkoleń
- liczba osób biorących udział w szkoleniach

Cel szczegółowy 3

Wdrożenie działań z zakresu odpowiedniej sprzedaży napojów alkoholowych oraz przeprowadzania kontroli rynku napojów alkoholowych na terenie Gminy Psary w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń przez podmioty gospodarcze prowadzące sprzedaż alkoholu do spożycia w miejscu sprzedaży lub poza miejscem sprzedaży.

Zadanie 1

Inicjowanie i finansowanie specjalistycznych szkoleń z zakresu problematyki alkoholowej dla sprzedawców napojów alkoholowych oraz rozpowszechnianie ulotek i materiałów edukacyjnych w miejscach wyznaczonych do sprzedaży lub podawania alkoholu.

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych szkoleń dla właścicieli, sprzedawców i liczba osób w nich uczestniczących.

Zadanie 2

Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych kontroli,
- liczba skontrolowanych punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Cel szczegółowy 4

Udzielanie osobom uzależnionym od alkoholu oraz osobom współuzależnionym pomocy psychologicznej i terapeutycznej.

Zadanie 1

Porady psychologiczne dla osób uzależnionych, współuzależnionych i osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Realizacja spotkań Grupy Wsparcia dla osób współuzależnionych.

Pomoc dla osób uzależnionych od alkoholu poprzez indywidualny kontakt z instruktorem ds. terapii oraz realizacja spotkań Grupy Wsparcia „Pierwszy Krok” dla osób uzależnionych.

Wskaźniki;

- liczba udzielonych porad,
- liczba osób, które skorzystały z porad,
- liczba spotkań grupy wsparcia,
- liczba uczestników grup wsparcia.

Cel szczegółowy 5

Integracja osób uzależnionych i współuzależnionych, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, poprzez udział w Programach, Kampaniach, wyjazdach profilaktycznych, zlotach rodzin abstynenckich.

Zadanie 1

Organizacja wyjazdów i przeprowadzanie programów profilaktycznych poprzez integrację rodzin z problemem alkoholowym również przy współpracy z ościennymi Klubami Abstynenckimi, Stowarzyszeniami.

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych wyjazdów integracyjnych, programów profilaktycznych,
- liczba osób biorących w nich udział.

Zadanie 2

Integracja osób uzależnionych, współuzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych poprzez organizację i współorganizację spotkań w postaci pikników, wyjazdów rowerowych, spotkań, jako forma alternatywnego spędzania czasu bez alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, kształtowanie zdrowego stylu życia.

- ilość spotkań, wyjazdów
- ilość osób biorących w nich udział.

Zadanie 3

Realizowanie działalności profilaktyczno – informacyjno - psychologicznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii, uzależnieniom behawioralnym oraz w zakresie bezpieczeństwa i trzeźwości na drodze.

- ilość osób biorących udział w Programie
- ilość zaangażowanych przedstawicieli Instytucji.

Cel szczegółowy 6

Zwiększenie wiedzy mieszkańców w zakresie szkód związanych z nadużywaniem alkoholu, zażywaniem substancji psychoaktywnych, narkotyków, na temat uzależnień behawioralnych.

Zadanie 1

Realizacja Programów profilaktyczno-edukacyjnych dla mieszkańców Gminy Psary poszerzających wiedzę na temat uzależnień od alkoholu, narkotyków, przeciwdziałania HIV/AIDS, przemocy domowej oraz związanych z nimi szkód.

Wskaźniki:

- ilość przeprowadzonych programów,
- ilość osób biorących w nich udział.

Zadanie 2

Poszerzanie wiedzy mieszkańców w zakresie uzależnień behawioralnych.

- ilość rozdanych materiałów

Zadanie 3

Program profilaktyczno – edukacyjno – muzyczny dla mieszkańców Gminy Psary w celu pogłębienia wiedzy na temat uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu, substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych.

- ilość osób biorących udział w programie.

Cel szczegółowy 7

Realizacja lokalnej profilaktyki związanej z przeciwdziałaniem negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

Zadanie 1

Zwiększenie wiedzy społeczności lokalnej w tym kobiet w ciąży poprzez kampanie, zakup materiałów edukacyjnych, książek, broszur, plakatów na temat przeciwdziałania negatywnym skutkom alkoholu, współuzależnienia od alkoholu oraz Alkoholowego Zespołu Płodowego FAS i FASD.

Wskaźniki:

- ilość zakupionych materiałów edukacyjnych,
- ilość uczestników, którym zostały przekazane materiały.

Zadanie 2

Realizacja szkoleń na temat poszerzenia wiadomości na temat negatywnych skutków spożywania alkoholu.

Wskaźniki:

- ilość przeprowadzonych szkoleń,
- ilość osób biorących w nich udział.

Cel szczegółowy 8

Diagnozowanie i monitorowanie problemów uzależnień w Gminie Psary.

Zadanie 1

Przeprowadzanie badań za pomocą diagnoz, ankiet na temat alkoholizmu, narkomanii oraz uzależnień od innych substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych.

Wskaźniki:

- ilość badań,
- ilość osób biorących w nich udział.

8. Źródła finansowania Programu.

Podstawę finansową do realizacji Programu stanowią dochody gminy z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

9. Budżet Programu.

Planuje się, że na 2022r. budżet będzie wynosił:

1. Profilaktyka i Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych - 225 000,00 zł.
2. Przeciwdziałanie Narkomanii - 20 000,00 zł.

W ramach powyższych środków przewidziane jest wynagrodzenie i pochodne dla trzech pracowników realizujących Program.

10. Monitoring i ewaluacja.

Merytorycznie odpowiedzialny za przygotowanie, realizację oraz kontrolę wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest Pełnomocnik ds. uzależnień.

Monitorowanie Programu prowadzone będzie na podstawie wymiany informacji między instytucjami, organizacjami i innymi podmiotami realizującymi politykę związaną z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii na terenie Gminy.

11. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Przewodniczący Komisji nie otrzymuje wynagrodzenia za udział w posiedzeniu, gdyż wykonuje te obowiązki w ramach etatu.
2. Członkowie Gminnej Komisji otrzymują wynagrodzenie w kwocie 200,00 zł brutto za uczestnictwo w posiedzeniu, wypłacane na podstawie zawartego podpisu w wykazie udziału w posiedzeniu.
3. Członkowie Gminnej Komisji otrzymują wynagrodzenie w kwocie 120,00 zł. brutto za udział w kontrolach sklepu, szkoleniach, rozprawach sądowych w sprawie kierowanych wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

Uzasadnienie

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką, rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz działań mających na celu przeciwdziałanie narkomanii. Dodatkowo od 1 kwietnia 2022r. zadaniem własnym gminy jest prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym. Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 jest kontynuacją działań profilaktycznych, które obejmują również uzależnienia behawioralne. Program został opracowany z uwzględnieniem realizacji zadań obligatoryjnych oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy Psary.